

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩΙ ΑΓΙΩΙ ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 279

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί εὐλογημένα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Φθάσαντες ἐν νηστεία, προσευχῇ καί κατανύξει τὴν λαμπροφόρον καί πανέορτον ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ὑμνοῦμεν καί δοξάζομεν τὴν κοσμοσωτήριον Ἐγερσιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τὴν περιφανῆ νίκην τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, καινοποιεῖ τὴν κτίσιν πᾶσαν καί διανοίγει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ὁδὸν τῆς θεώσεως κατὰ χάριν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διασώζει τὴν πασχάλιον ἐμπειρίαν εἰς τὴν λειτουργικὴν ζωὴν, εἰς τοὺς ἄθλους τῶν Ἁγίων καί τῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως, εἰς τὴν ἐσχατολογικὴν ὁρμὴν τοῦ μοναχισμοῦ, εἰς τὴν ἐξαγγελίαν τοῦ Εὐαγγελίου «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», εἰς τὴν θεολογίαν καί τὴν δοξολογικὴν τέχνην, εἰς τὴν καλὴν μαρτυρίαν τῶν πιστῶν ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀλληλεγγύης, εἰς τὴν ἀμετακίνητον βεβαιότητα ὅτι τό κακόν δέν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἰστορίᾳ.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου βιωῦται ὡς χριστοδῶρητος ἐλευθερία, ἡ ὁποία ἐμπνέει, τροφοδοτεῖ καί ἐνισχύει τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν δι' «ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα»¹, ὑπενθυμίζουσα εἰς πάντας ἡμᾶς ὅτι ἡ πορεία πρὸς τὴν Ἀνάστασιν εἶναι ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένη μέ τὸν Σταυρόν. Ἡ σταυροαναστάσιμος εὐφροσύνη ἔσωζε τὸν λαόν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ταυτίσεις μέ τό πνεῦμα τοῦ κόσμου τούτου, καί ἐν ταῦτῳ τὸν προεφύλαττεν ἀπὸ τὴν ἄγονον κλειστότητα καί μίαν πνευματικότητα ἄνευ δυναμισμού καί ἐλπιδοφόρου πνοῆς. Ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν, ἐν Χριστῷ σταυρωθέντι καί ἀναστάντι δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκυρώνει καί σήμερον ὅλα τὰ ἀνοίκεια ἀφηγήματα περὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἥθους ὡς «ἠθικῆς τῶν ἀδυνάτων», τῆς δῆθεν ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, τοῦ ἀσκητισμοῦ, τοῦ Κυριακοῦ «ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ»² καί ἄλλων ἀρχῶν καί στάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸν πυρῆνα τῆς ταυτότητός μας. Οὐδέν ἀναληθέστερον αὐτῆς τῆς προσεγγίσεως τοῦ ἥθους τῆς Χριστιανοσύνης, τῆς «οὐ ζητούσης τὰ

¹ Φιλίπ. δ' 8.

² Ματθ. ε', 39.

ἐαυτῆς» θυσιαστικῆς ἀγάπης, τῆς συνυφασμένης μέ γενναιότητα, θάρρος καί ὑπαρκτικὴν αὐθεντικότητα. Τό Πάσχα εἶναι ὕμνος εἰς αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν, τὴν «δι' ἀγάπης ἐνεργουμένην»³ πίστιν, ἡ ὁποία δέν εἶναι ἰδικόν μας κατόρθωμα, ἀλλὰ χάρις καί ἄνωθεν δωρεά καί βιοῦται εἰς τὰ ἅγια μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί εἰς τό «μυστήριον» τῆς διακονίας τοῦ πλησίον. Ὅντως, «ἡ εἰς Θεὸν ἀγάπη, τοῦ εἰς ἄνθρωπον μίσους παντελῶς οὐκ ἀνέχεται»⁴.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τό «ἄλας τῆς γῆς», τό «φῶς τοῦ κόσμου», ἡ πόλις, «ἡ ἐπάνω ὄρους κειμένη», ὁ λύχνος, ὁ «ἐπὶ τὴν λυχνίαν»⁵, δίδει ἐμπράκτως ἐν τῷ κόσμῳ ἐνώπιον τῶν σημείων τῶν καιρῶν τὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς ἐλθούσης χάριτος καί «τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος»⁶. Ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως ἤχει σήμερον ὡς Εὐαγγέλιον εἰρήνης, καταλλαγῆς καί δικαιοσύνης. Ὁ πόλεμος, τό μῖσος καί ἡ ἀδικία ἀντιστρατεύονται τὰς θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀρχάς, διὰ τὴν πραγμάτωσιν καί ἐδραίωσιν τῶν ὁποίων προσεύχεται καί ἐργάζεται καθ' ἡμέραν ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως, δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν ὀρφανῶν, τῶν θρηνοῦσῶν τὰ τέκνα τῶν μητέρων, ὑπὲρ πάντων ὅσων φέρουν εἰς τό σῶμα καί τὴν ψυχὴν τῶν ἐνεργήματα τῆς ἀνθρωπίνης σκληρότητος καί ἀναληθίας. Τό «Χριστὸς Ἄνέστη» εἶναι ἄρνησις καί καταδίκη τῆς βίας καί τοῦ φόβου καί πρόσκλησις εἰς βίον εἰρηνικόν. Ὁ πόλεμος παράγει ὄδυρμόν καί θάνατον· ἡ Ἀνάστασις νικᾷ τὸν θάνατον καί χαρίζεται ἀφθαρσίαν.

Ἐνώπιον τῶν καθημερινῶν εἰκόνων τῆς βαρβαρότητος τοῦ πολέμου, ἡ Ἐκκλησία διακηρύσσει γεγονυῖα τῆ φωνῆ τὴν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου τοῦ κάθε συγκεκριμένου ἀνθρώπου ὅπου γῆς, καί τό χρέος τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς, καί καλεῖ ὅπως «γνωρίσωμεν ἡμῶν τὸ ἀξίωμα, τιμήσωμεν τὸ ἀρχέτυπον, γνῶμεν τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν καί ὑπὲρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανε»⁷. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀποκατάστασις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν προαιώνιον κλίσιν του. Ὡς «ἀπαρχὴ ἄλλης βιοτῆς αἰωνίου» θεραπεύει τὰς ἀλλοτριωτικὰς σχέσεις καί ἐγκαθιδρύει τὴν εἰρήνην «τὴν ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν»⁸, ἡ ὁποία ἐμπερικλείει τὴν ἐγκόσμιον καταλλαγὴν καί εἰρήνευσιν.

Θεοκινήτως ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν συμπλήρωσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας τιμῶμεν ἐφέτος, ὑπεγράμμισε τό καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας «νά ἐπικροτῆ πᾶν ὅ,τι ἐξυπηρετεῖ πράγματι τὴν εἰρήνην (Ρωμ. ιδ', 9) καί ἀνοίγει τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀδελφοσύνην, τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν καί τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην μεταξύ ὅλων τῶν τέκνων τοῦ ἑνός οὐρανοῦ Πατρὸς, ὡς καί μεταξύ ὅλων τῶν λαῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐνιαίαν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν»⁹.

Τό Ἅγιον Πάσχα εἶναι ὀλόκληρος ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς μας, ὁ πυρὴν τῆς εὐσεβείας μας. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι καί ἡ ἰδική μας Ἀνάστασις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προτύπωσις δέ καί πρόγευσις τῆς «κοινῆς τῶν ἀνθρώπων ἀναστάσεως» καί τῆς

³ Γαλ. ε', 6.

⁴ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια περὶ ἀγάπης*, PG 90, 964.

⁵ Ματθ. ε', 13-15.

⁶ Α' Πέτρ. γ', 15.

⁷ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Λόγος Α'*, *Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καί εἰς τὴν βραδυτῆτα*, PG 35, 397.

⁸ Φιλιπ. δ', 7.

⁹ Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, Γ', 5.

ἀνακαινίσεως ὀλοκλήρου τῆς δημιουργίας. Κατηυγασμένοι ὑπὸ τοῦ ὑπερλάμπρου φωτός τοῦ προσώπου τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καί δοξάζοντες ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ᾠδαῖς πνευματικαῖς τό ὑπεράγιον ὄνομα Αὐτοῦ, τοῦ Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης, τοῦ ὄντος μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁰, εὐχόμεθα «Καλήν Ἀνάστασιν», πλήρη θείων δωρημάτων ὀλόκληρον τήν πασχάλιον περίοδον καί πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν, ἀναφωνοῦντες τό κοσμοχαρμόσουνον «Χριστός Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη ὁ Κύριος!»

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκς'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστόν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.

¹⁰ Ματθ. κη', 20.